

ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
MEKANSAL PLANLAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

**MARDİN-BATMAN-SİİRT-ŞIRNAK-HAKKÂRİ
PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ
ÇEVRE DÜZENİ PLANI
PLAN DEĞİŞİKLİĞİ RAPORU**

2018

1. PLAN DEĞİŞİKLİĞİNE İLİŞKİN BÖLGENİN KONUMU

Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkâri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı (ÇDP) 2040 yılını hedef alarak; bölgenin tarihi, kültürel ve doğal değerlerini koruma-kullanma dengesi gözetilerek sürdürülebilir kalkınmasını amaçlamaktadır. Çevre düzeni planı ile planlama bölgesinin ekonomik, sosyal ve fiziksel gelişmesi öngörülürken doğal, tarihi ve kültürel değerler ile bölgenin ekolojik yapısının korunması esas alınmaktadır. Bunun yapılabilmesi için bölgenin sosyal, demografik, fiziksel ve ekonomik olarak düzenli ve dengeli gelişmesinin sağlanması, kamu yatırımlarının bölgenin ekonomik ve sosyal yapısına göre dengeli bir şekilde dağıtılması amaçlanmıştır.

Planlama Bölgesini oluşturan Mardin, Batman, Siirt, Şırnak ve Hakkâri İlleri; ülkemizin güneydoğusunda bulunmakta olup “Sosyo-Ekonomik Gelişmişlik Endeksi”nde tamamı Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesindeki illerden oluşan “6. Kademe Gelişmiş İller Grubu”nda yer almaktadır. Altıncı kademede yer alan iller ekonomik ve sosyal göstergelerin önemli bir kısmı bakımından diğer kademelerde yer alan illere göre daha düşük değerler sergilemektedir. Grup, tarımsal üretimin gelişmişlik grupları arasında dağılımı itibariyle en son sırada bulunmaktadır.

Planlama alanı, Mardin İli, Mazıdağı İlçesi, Kocakent Mahallesi sınırları içerisinde yer almaktadır. Mazıdağı Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nin Dicle bölümünde, Mardin ilinin kuzeybatısında bulunan ve Mardin iline bağlı bir ilçe merkezidir. Güneyinde Derik, doğusunda merkez ve Savur ilçesi, kuzeyinde Diyarbakır'ın Çınar ilçesi, batısında ise Urfa'nın Viranşehir ilçesi bulunmaktadır. Mazıdağı 94 km'lik Diyarbakır-Mardin karayolunun 50. km'sine, 12 km'lik yol ile bağlıdır, ilçe Matematik konum olarak 40- 41 doğu meridyenleri ve 37-38 kuzey paralelleri arasında yer almaktadır, ilçenin denizden yüksekliği 1046 metre olup, yüzölçümü 869 km² 'dir.

Planlama Alanının Konumu

2. PLAN DEĞİŞİKLİĞİNE İLİŞKİN BÖLGENİN MEVCUT DURUMU

Plan değişikliğine konu alan, özelleştirme kurulunun 11.05.2011 tarih ve 2011/47 sayılı kararı ile yapılan özelleştirme sonucunda Eti Bakır A.Ş. ye geçen ve Sicil:33838 sayılı IV. Grup (fosfat) işletme ruhsat sahası dâhilindeki Mazıdağı Fosfat Tesislerinin bulunduğu alan olup, söz konusu tesis alanında yer alacak Enerji Üretim Alanı ise Orman Kanunu'nun uygulama yönetmeliğinin 17. Maddesindeki hükümlere bağlı özel izin doğrultusunda yatırımcı kuruluşun kullanımına ayrılmıştır.

Mardin İli Mazıdağı ilçesinde gerçekleştirilecek metal geri kazanım ve entegre gübre tesisi yatırımına proje bazlı devlet yardımı verilmesi hususunda 20.03.2017 tarihli ve 2017/10082 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı bulunmaktadır.

Ayrıca, Eti Bakır Mazıdağı TES adlı enerji üretim tesisine ilişkin EPDK tarafından söz konusu üretim tesisinin yatırımına başlanabilmesi için gerekli onay, izin ruhsat ve benzerlerinin alınabilmesi amacıyla 16/11/2016 tarihinden itibaren 36 ay süreyle verilen ön lisansı bulunmaktadır.

Plan değişikliğine konu alana ilişkin, Dicle Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (17.02.2015 tarihli ve 1069 sayılı yazı), Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü (22.12.2014 tarihli ve 43041 sayılı yazı), BOTAŞ Doğalgaz İşletmeleri Bölge Müdürlüğü (27.11.2014 tarihli ve 35631 sayılı yazı), Mardin Bilim, Sanayi ve Teknoloji İl Müdürlüğü (10.03.2015 tarihli ve 305 sayılı yazı), Tük Telekomünikasyon A.Ş (16.02.2015 tarihli ve 144406 sayılı yazı), Jandarma Genel Komutanlığı (10.10.2014 tarihli ve 0410-5389-14 sayılı yazı ile 18.02.2015 tarihli ve 0410-882-15 sayılı yazı), Mardin Valiliği Halk Sağlık Müdürlüğü (16.02.2015 tarihli ve 64629501-104-83 sayılı yazı), TEİAŞ 16. İletim Tesis ve İşletme Grup Müdürlüğü (21.11.2014 tarihli ve 753.99 sayılı yazı), Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü (23.02.2015 tarihli ve 2255 sayılı yazı), Karayolları Genel Müdürlüğü, 9. Bölge Müdürlüğü (27.11.2014 tarihli ve 202633 sayılı yazı), Kültür ve Turizm Bakanlığı Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu (17.02.2015 tarihli ve 496 sayılı yazı)'ndan alınan kurum görüşlerinde bahse konu alanda planlama çalışmalarının yürütülmesinde bir sakınca bulunmadığı bildirilmiştir.

Mardin Valiliği İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü'nün 14.06.2015 tarihli ve 2120 sayılı yazısı ile Tarım Reformu Genel Müdürlüğü'nün 20.05.2015 tarih ve 2947 sayılı yazısında belirtilen Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden Dairesi Başkanlığınca Eti Bakır A.Ş arazileri için 15 Mayıs 1987 Tarihli 27 yıllığına verilen işletme izni ve işletme ruhsatı bulunduğundan tarım dışı kullanım izni alınmasının gerekmediği bildirilmiştir.

Orman ve Su İşleri Bakanlığı, XV. Bölge Müdürlüğü'nün 01.12.2014 tarihli ve 244960 sayılı ve III. Bölge Müdürlüğü'nün 07.11.2017 tarihli ve 235502 sayılı yazıları ile 2873 sayılı Kanuna göre plan değişikliğine konu mevkide korunan alan bulunmadığından enerji üretim tesisi kurulmasında bir sakınca bulunmadığı, Orman Genel Müdürlüğü'nün

17.11.2017 tarihli ve 2458601 tarihli yazısı ile 16.11.2019 tarihine kadar ön izin verilmesi hususunun Bakanlığın 17.11.2017 tarihli ve 233 sayılı Oluru ile uygun görüldüğü, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün 27.02.2015 tarihli ve 125055 sayılı yazısı ile plan değişikliğine konu alandan geçen 3 adet kuru dereye ilişkin yazı ekinde iletilen kesitlere uyulması, dere akışına müdahale edilmemesi, dere yataklarına 5 m servis yolu bırakılması koşulu ile planlama çalışmalarının yürütülmesinde bir sakınca bulunmadığı bildirilmiştir.

Mardin Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın 23/01/2018 tarihli ve 1160 sayılı yazısı ile 1/100.000 ölçekli ÇDP Plan Hükümlerine uymak ve ilgili kurum/kuruluşlardan uygun görüş almak kaydıyla Büyükşehir Belediyesince bir sakınca bulunmadığı bildirilmiştir.

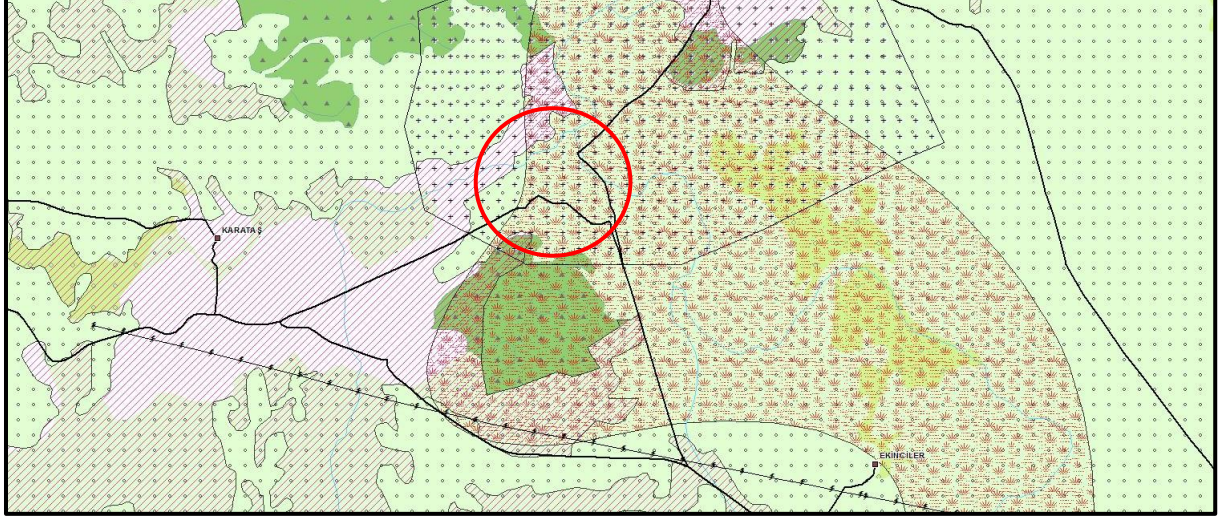
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının (Maden İşleri Genel Müdürlüğü) 07/12/2017 tarih ve 445574 sayılı yazısı ile 3213 sayılı Maden Kanununun Tanımlar Başlıklı 3.maddesinde; "Altyapı Tesisleri: Madencilik faaliyetleri için zorunlu olan ve temdit dahil ruhsat süresi ile sınırlı olan yol, su, haberleşme, enerji nakil hattı, bant, konveyör, havai hat, kuyu tesisleri, şantiye binası, yemekhane, atölye, kantar tesisleri, maden stok alanı, pasa döküm alanı, atık barajı, trafo, patlayıcı madde ve müstemilatı deposu gibi geçici yapı ve binaları; Geçici Tesisler: Maden ruhsatının süresine bağlı olarak yapılan tesis ve alt yapı tesisleri; Tesis: Madencilik faaliyetleri için zorunlu olan her türlü kırma, eleme, öğütme, kesme ve sayalama tesisleri ile işleme tesisi kapsamında asfalt üretim, hazır beton, yapı elemanı tesisleri, sallantılı masa, jig, konsantratör, flotasyon, liç, kalsinasyon, bioksidasyon ve benzeri cevher hazırlama ve zenginleştirme tesisleri, karıştırma, depolama, stoklama, atık kazanma ve atık bertaraf tesisleri gibi geçici üniteleri" olarak tanımlandığı ifade edilerek, Mardin İli, Mazıdağı İlçesi sınırları dahilinde bulunan Sicil:33838 sayılı IV. Grup (fosfat) işletme ruhsat sahası dahilindeki tesislerin Maden Kanunu kapsamındaki geçici tesisler olarak değerlendirilmesinde sakınca bulunmadığı belirtilmiştir.

Mardin Valiliği Yatım İzleme ve Koordinasyon Başkanlığı'nın 05/02/2018 tarihli ve 2140 sayılı yazısında, plan değişikliği konu alanda yapılmak istenen Sülfürik asit tesisi, fosforik asit tesisi, metal geri dönüşüm tesisi, amonyak tesisi, gübre fabrikası ve yardımcı tesislere yönelik hazırlanan elektrik, mimari ve makine projelerinin fen ve sağlık kurallarına uygun olduğu tespit edilerek onaylandığı bildirilmiştir.

Ayrıca, plan değişikliğine konu alana ilişkin Hacettepe Üniversitesi Biyoloji Bölümü öğretim görevlileri tarafından hazırlanan 'Ekosistem Değerlendirme Raporu'nda, rapor alanının içinde kurulu bulunan ve ilave edilecek tesislerin, raporda belirtilen tedbirlerin alınması durumunda flora, fauna ve orman alanları ile birlikte genel olarak ekosistemi olumsuz yönde etkilemeyeceği belirtilmektedir.

3.PLAN DEĞİŞİKLİĞİNE İLİŞKİN BÖLGENİN 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇDP'DEKİ DURUMU

Eti Bakır A.Ş. tarafından Mardin İli, Mazıdağı İlçesi, Kocakent Mahallesi sınırlarında kalan bir kısım alanda "Enerji Üretim Santrali"nin yapılmak istendiği ifade edilerek, Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkari Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında (ÇDP) "Enerji Üretim Alanı" alanı amaçlı hazırlanan 1/100.000 ölçekli ÇDP değişikliği Bakanlığımıza iletilmiştir.Plan Değişikliğine konu alanın 1/100.000 ölçekli ÇDP'deki konumu aşağıda verilmektedir.

Plan Değişikliğine Konu Alanının Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkari Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı'ndaki Konumu

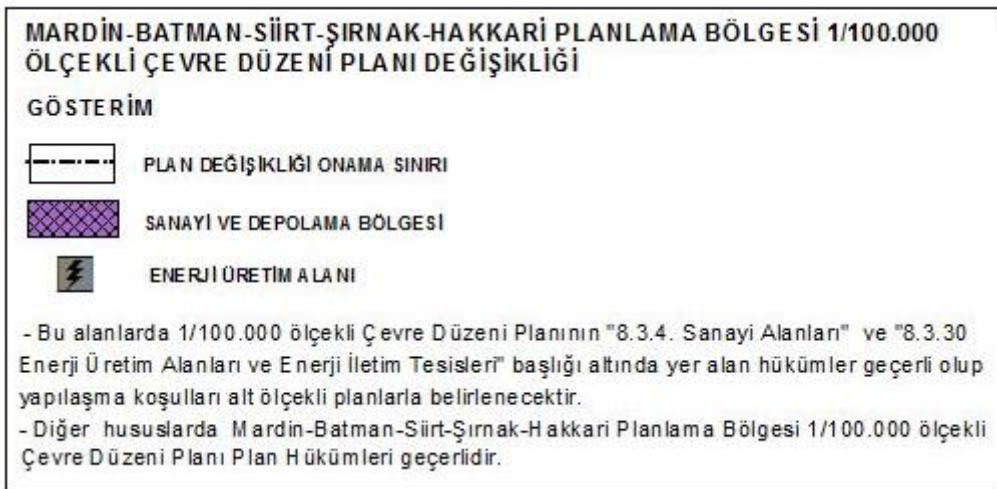
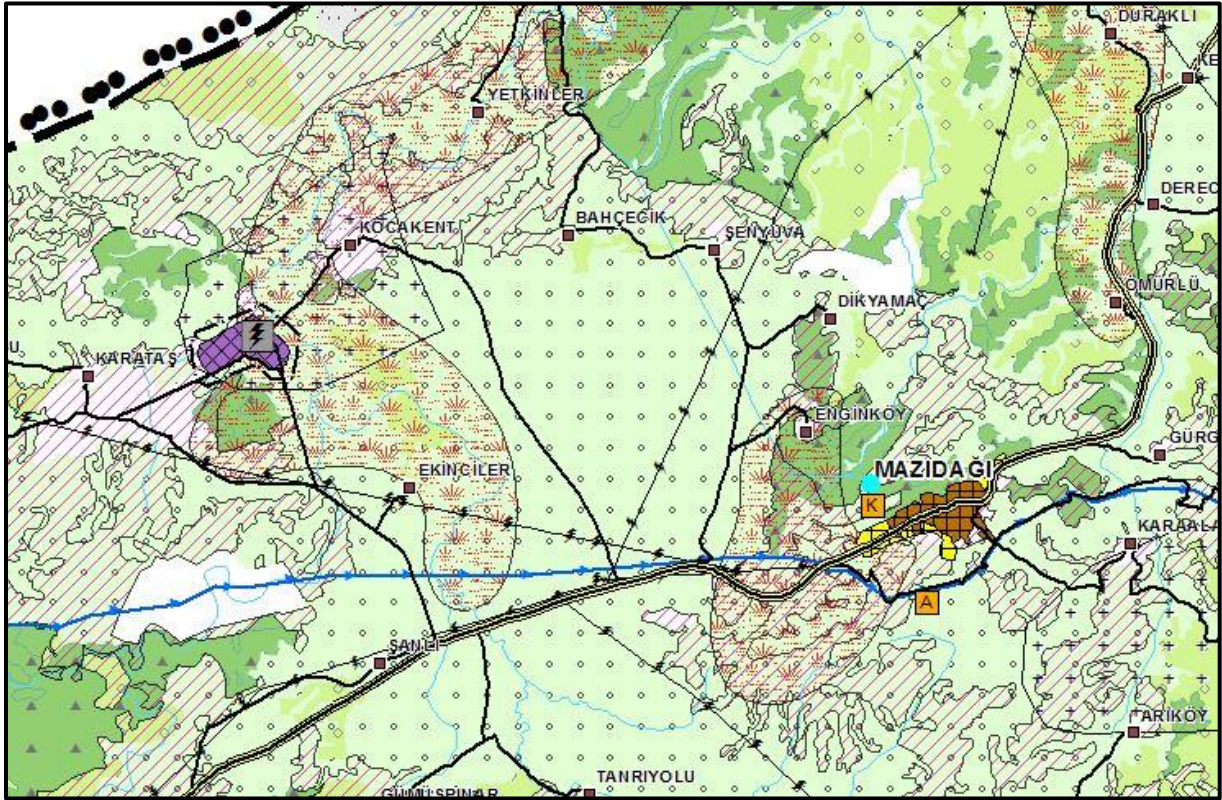
4.PLAN DEĞİŞİKLİĞİNİN GEREKÇELERİ & MARDİN-BATMAN-SİİRT-ŞIRNAK-HAKKÂRİ PLANLAMA BÖLGESİ 1/100.000 ÖLÇEKLİ ÇEVRE DÜZENİ PLANI PLAN KARARLARI

14.06.2014 tarih ve 29030 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Mekânsal Planlar Yapım Yönetmeliği, Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkari Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı (ÇDP) amaç, ilke ve stratejileri ile alınmış olan kurum/kuruluş görüşleri çerçevesinde yapılan incelemeler ve değerlendirmeler neticesinde;

- Konuya ilişkin ilgili kurum ve kuruluş görüşlerinin alındığı,
- Yapılması planlanan Enerji Santraline ilişkin EPDK tarafından 16/11/2016 tarihinden itibaren 36 ay süreyle verilen ön lisansının bulunduğu,
- Mardin İli Mazıdağı ilçesinde gerçekleştirilecek metal geri kazanım ve entegre gübre tesisi yatırımına proje bazlı devlet yardımı verilmesi hususunda 20.03.2017 tarihli ve 2017/10082 sayılı Bakanlar Kurulu Kararının bulunduğu,
- Plan değişikliği teklifine konu alanı içeren "Ekosistem Değerlendirme Raporu"nun bulunduğu,
- Plan değişikliğine konu Etibakır Fosfat Tesisleri alanında planlanan üniteler arasında enerji üretim tesisi haricinde sanayi ve depolama tesislerinin (amonyak üretim tesisi, fosfat zenginleştirme tesisi, fosforik asit üretim tesisi, su soğutma kuleleri, prit külü

depo sahası, artıma tesisi, liç tesisi (hidrometalurji), gübre tesisi, gübre deposu, hammadde deposu, asit depo tankları, sülfirik asit tesisi, prit deposu, amonyum sülfat deposu, paketleme tesisi, cips göleti, patlayıcı madde deposu, su arıtma tesisi, atık depolama ve geri dönüşüm alanı, fabrika gelişim alanı gibi) yer aldığı hususları doğrultusunda,

Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkâri Planlama Bölgesi 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı M-44 ve N-44 nolu Plan Paftalarında, plan değişikliği onama sınırları içerisinde kalan alan (yaklaşık 82 hektar) “Sanayi ve Depolama Bölgesi” ile “Enerji Üretim Alanı” olarak düzenlenmiştir.

Mardin-Batman-Siirt-Şırnak-Hakkâri Planlama Bölgesi 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı Değişikliği